

บทคัดย่อ

“เขตอนุรักษ์กลุ่มสถาปัตยกรรมและสิ่งปลูกสร้างดั้งเดิมทรงคุณค่า” ในประเทศไทยญี่ปุ่น รู้จักกันในชื่อระบบ Denken หรือชื่อย่อว่า “เขตอนุรักษ์กลุ่มสถาปัตยกรรมทรงคุณค่า” มีที่มาจากการปรับปรุงเพิ่มมาตราประเกทมรดกวัฒนธรรมใน “กฎหมายอนุรักษ์มรดกวัฒนธรรม” ในปี ค.ศ. 1975 โดยสำนักงานวัฒนธรรม กระทรวงศึกษาธิการและวิทยาศาสตร์ เพื่อให้การสนับสนุนควบคู่ไปกับการควบคุมกลุ่มสถาปัตยกรรมและสิ่งปลูกสร้างดั้งเดิมในบริเวณย่านชุมชนรูปแบบต่างๆ ที่รอดพ้นจากผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงสู่ความเป็นเมืองช่วงเศรษฐกิจก้าวกระโดดในทศวรรษ 1960

โครงสร้างและลำดับกระบวนการในการรอบการบริหารจัดการที่มีลักษณะเฉพาะ ภายใต้เงื่อนไข ความจำเป็นต่อการอยู่รอดจากการล้มเหลวของย่านชุมชนที่มีศักยภาพเชิงมรดกวัฒนธรรม ที่หวังพึ่งพา การสนับสนุนของหน่วยงานราชการในการรอบการควบคุมการก่อสร้างภายใต้ “เขตอนุรักษ์กลุ่มสถาปัตยกรรมทรงคุณค่า” เป็นปัจจัยหลักที่ทำให้ระบบ Denken ขับเคลื่อนมาอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน เป็นระยะเวลากว่า 40 ปี อย่างไรก็ตามจากการสำรวจภาคสนาม รวมถึงข้อคิดเห็นของนักวิชาการและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในพื้นที่ พบร่วมระบบ Denken เป็นเพียงหนึ่งในเครื่องมือที่ภาครัฐนำมาใช้เพื่อเก็บรักษา ย่านชุมชนที่มีศักยภาพให้เป็นหนึ่งในมรดกทางวัฒนธรรมเพื่อประโยชน์ด้านการศึกษาเป็นหลัก หาใช่เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจ หากทว่า yān chum chn ที่สามารถบูรณาการ Denken ร่วมกับ กิจกรรมโครงการด้านอื่นๆ ก็สามารถยกระดับสังคมและเศรษฐกิจภายใต้ yān chum chn ขึ้นมาได้

ส่วนโอกาสประยุกต์ใช้ในงานอนุรักษ์ย่านชุมชนในประเทศไทยนั้น สามารถนำมาใช้เป็นกรอบและแนวทางอ้างอิงได้หลายส่วน แต่จะส่งผลเป็นรูปธรรมอย่างมีประสิทธิภาพได้ก็ต่อเมื่อมีการพัฒนาปรับปรุงพระราชบัญญัติโบราณสถานให้ครอบคลุมในรูปแบบเดียวกับ “กฎหมายอนุรักษ์มรดกวัฒนธรรม” ในประเทศไทยที่ปัจ

คำสำคัญ เขตอนุรักษ์กลุ่มสถาปัตยกรรม, Denken, การอนุรักษ์ชุมชนและสถาปัตยกรรม, นรดกทางสถาปัตยกรรม, การบริหารจัดการ, ประเทศไทย

Abstracts

“Denken system” or “Preserved district system” in Japan was first enacted, after the revising the Act on Protection of Cultural Properties in 1975, by the Agency for cultural affairs, with an aim to control and support any kind of conservation activities of groups of traditional buildings in the preserved area, which survived from rush development during the high economic growth period in 1960s.

With its specific organization and managing process, “Denken system” has shown its continual reliability for more than 40 years for preservation of traditional architecture and townscape in those communities being threatened by inevitably depopulation and economic problems. From the field surveys and interviews of stakeholders in the Agency for cultural affairs and in 6 communities adopted “Denken System”, it is clarified that this system was mainly adopted to preserve those cultural heritage for educational contribution as the main purpose, without direct consideration of the social and economic contribution. However, further steps for such contribution from “Denken system”, indirectly by community themselves, was also identified.

Many hints from “Denken system” in Japan could be applied into the preservation of groups of traditional buildings in Thailand, with the condition of revising “Ancient Monuments Act”. At this stage, Pre-Denken would be applicable for such activities.

Keywords Denken, Preserved Didtrict, Group of Buildings, Architecture and
Community Conservation, Japan